

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k zákonu, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
Č. J.	19/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	1. 03. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Milan Klempíř
TELEFON	+420 225 279 206
E-MAIL	mklempir@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Svaz průmyslu a dopravy ČR oceňuje úpravy v předkládané novele DPH, které reagují na dosavadní aplikační praxi a judikaturu. K návrhu však máme řadu připomínek vzájemných se např. ke zkrácení lhůty nároku na odpočet daně nebo pro opravu odpočtu daně. Dále požadujeme blíže definovat, v jakých transakcích se zaměstnanci a jejich blízké osoby budou považovat za osobu, u nichž je nutné stanovovat základ daně v ceně obvyklé. Navržená definice zasáhne z hlediska DPH řadu zaměstnaneckých benefitů, jako je mj. závodní stravování, u kterého zaměstnavatel poskytuje alespoň z části ceny jídla příspěvek. Celý systém se tak dále zkomplikuje.

V neposlední řadě navrhuje příznivější úpravu DPH v případě darování věcných darů, a to v souladu s trendy udržitelnosti a cirkulární ekonomiky.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. K § 4 odst. 4 písm. e) a navazujícím ustanovením (zrušení úpravy majetku vytvořeného vlastní činností)

Vzhledem k probíhajícím investičním akcím bylo nutné doplnit přechodné ustanovení, které umožňuje dokončit akci podle dosavadního znění zákona. Nicméně obecně u majetku pořizovaného pro účely, kde má plátce nárok na odpočet daně pouze v částečné výši, bude muset k tomuto krácení koeficientem docházet už při pořízení zdanitelných plnění.

Tato připomínka je doporučující.

2. k § 4 odst. 8 písm. a) (přepočtení cizí měny na českou měnu)

Navrhujeme nové znění (úpravy SP ČR červeně):

„(8) Pro přepočtení cizí měny na českou měnu se použije kurz platný pro osobu provádějící přepočtení ke dni vzniku povinnosti přiznat daň, nebo přiznat uskutečnění plnění, a to

*a) kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou; ~~přepočtení mezi měnami jinými než euro se provede za použití směnného kurzu každé z těchto měn vůči euro~~ **není-li kurz devizového trhu Českou národní bankou k dané měně vyhlášen, použije se pro přepočtení mezi měnami jinými než euro směnný kurz každé z těchto měn vůči euro, nebo**“*

Odůvodnění:

Při navrhovaném znění by se při přepočtu z USD na CZK nemohl použít kurz USD/CZK, ale musel by se provést dvojitý přepočtení, a to USD/EUR a poté EUR/CZK. Proto navrhujeme, aby i pro měny jiné než EUR a vyhlášené ČNB bylo stále možné používat přímo kurz vyhlášený ČNB bez nutnosti přepočtů.

Tato připomínka je zásadní.

3. k § 13 odst. 4 písm. e)

Navrhujeme ponechat stávající ustanovení.

Odůvodnění:

Návrh zrušuje ustanovení, dle něhož je předání zboží dovezeného a do volného oběhu propuštěného nevlastníkem považováno za dodání zboží. Důsledkem, dle důvodové zprávy, má být zrušení možnosti nárokovat odpočet DPH při dovozu v případě, kdy nevlastník zboží, který jej propustí do volného oběhu, nezahrne cenu zboží do ceny plnění na výstupu. Tento přístup na jednu stranu vychází z judikatury Soudního dvora EU, v některých situacích však neodpovídá principům DPH a v důsledku toho též i možnostem danými celními předpisy, a to konkrétně v situaci, kdy je vlastníkem zboží subjekt ze třetí země, zboží bude po provedení služby v tuzemsku (např. opravy) následně vyvezeno mimo EU a z objektivních důvodů není možné při dovozu využít dočasné celní režimy. Pokud by totiž z důvodu neumožnění odpočtu DPH tuzemskému plátcovi provádějícímu např. opravu zboží propouštěl zboží do volného oběhu vlastníkem ze třetí země, nemůže být tento následně, v souladu s celními předpisy, vývozcem zboží v EU. Navržená změna tak de facto nutí subjekty, aby

si v těchto situacích zboží vzájemně fakturovali a převáděli k němu vlastnické právo, což však neodpovídá hospodářské realitě, kdy tuzemský plátce poskytuje na daném zboží výlučně služby, např. zmíněné opravy. Absurdnost tohoto postupu pak nejvíce vyniká v případě drahého zboží, jako při opravě letadel, vlaků, apod., V důsledku navržené úpravy by tak došlo k situaci, kdy DPH zatíží subjekty – osoby povinné k dani, které jinak uplatňují plné nároky na odpočet, a tím odporuje základním principům DPH. Zároveň, z ekonomického hlediska, povede k znevýhodnění tuzemských subjektů poskytujících opravy zboží zahraničním subjektům a k přesunu výkonu těchto služeb do států mimo ČR, resp. mimo EU.

Tato připomínka je zásadní.

4. k § 24a odst. 3 (uskutečnění plnění a povinnost přiznat plnění při poskytnutí zboží či služby s místem plnění mimo tuzemsko)

V § 24 odst. 3 žádáme přesněji vymezit, kterých konkrétních služeb se týká povinnost přiznat plnění z přijaté částky ke dni přijetí úplaty (stejně jako je to specifikováno u zboží).

Odůvodnění:

V § 24 odst. 3 se uvádí, že „*je-li před uskutečněním plnění spočívajícího v poskytnutí služby uvedené v odstavci 1 nebo doování zboží uvedeného v odstavci 1 písm. b) a c), u něhož vznikla povinnost přiznat plnění, přijata úplata, vzniká povinnost přiznat plnění z přijaté částky ke dni přijetí úplaty...*“ Pro lepší přehlednost bychom u uvedených služeb uvítali přesnější vymezení (stejně jako u zboží), kterých konkrétních služeb v §24a odst. 1, tedy zda písmen a) nebo d) se toto týká.

Tato připomínka je zásadní.

5. k § 29 odst. 2 písm. d) (náležitosti daňového dokladu)

Navrhujeme nové znění:

„(2) Daňový doklad musí obsahovat rovněž tyto údaje:

.....

d) údaj, že se jedná o nový dopravní prostředek, a údaje tuto skutečnost potvrzující, pokud se jedná o dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu dle § 19a a 19b.

Odůvodnění:

Nová náležitost daňového dokladu nedává smysl. Výrobci dopravních prostředků na daňovém dokladu vždy uvádí VIN čísla vozů, dle kterých je možno požadované údaje dohledat. Požadujeme, aby byla možnost tyto skutečnosti prokázat i jinak než jen objemem motoru (například číslem VIN).

Dále požadujeme, aby tyto údaje nebyly vyžadovány u dodání dopravního prostředku v režimu § 64, kde je tato informace bezpředmětná.

Tato připomínka je zásadní.

6. k § 36 - § 41 Základ daně a výpočet daně (darování pro veřejně prospěšné účely)

Požadujeme vložit speciální ustanovení pro případy charitativního darování zboží. Základ daně u darovaného zboží pro veřejně prospěšné, charitativní a dobročinné subjekty by se rovnal nule.

Odůvodnění:

Dosavadní daňová úprava DPH při dodání věcných darů je nevhodná a demotivační pro firmy, které mají k dispozici zboží, které není předmětem dalšího prodeje, ale mohly by ho darovat v rámci charitativní činnosti namísto jeho likvidace. Pokud se konkrétní podnik rozhodne nyní darovat své zboží v tuzemsku či v rámci EU, z tohoto dodání zaplatí DPH (podle situace na výstupu či na vstupu), avšak pokud se např. rozhodne zboží zničit, tak DPH platit nemusí. Může se jednat například o zboží jako drogerie, textil, nábytek či elektronika apod. Pro řadu firem je tedy výhodnější zboží raději zničit, než aby je daly na prospěšnou činnost. Dané legislativní ustavení bylo minulý rok vyhlášeno jako absurdita roku a z toho vyplývající praxe odporuje novým trendům udržitelnosti, cirkulární ekonomiky, sociální odpovědnosti atd.

Za tímto účelem jako ideální vidíme vložit speciální ustanovení pro případy charitativního dodání zboží. Oproti současnému stavu, kdy je nutné dojít výkladem ke stanovení hodnoty základu daně dle mnoha parametrů (kvalita, opotřebení, upotřebitelnost, hodnota na trhu apod.) by již samotný zákon o DPH uměle stanovil, že základ daně u darovaného zboží pro určité veřejně prospěšné, charitativní a dobročinné subjekty se rovná nule. Tato změna by měla za důsledek, že daň na výstupu u bezúplatného dodání by byla nulová. Zároveň by měl plátců zachován nárok na odpočet daně při pořízení zboží.

Předložené řešení je obdobou fungujícího řešení přijatého ve Španělsku. Žádáme MF, aby tuto variantu řešení prověřilo. Aby bylo navíc zamezeno možnému zneužití pravidla, navrhuje, aby byla aplikace speciálního ustanovení omezena pouze na dary taxativně vyjmenovaným subjektům (např. Červený kříž apod.).

Návrh navazuje na myšlenku obsaženou v Informaci GFŘ ([zde](#)), kdy se základ daně při bezúplatném dodání konkrétního zboží může blížit nule a který je možný zejména u darovaných (stále upotřebitelných, ale obtížně uplatnitelných) potravin. U jiných typů darovaného zboží je však darující subjekt z hlediska daňového zásadně znevýhodněn. Zároveň očekáváme pokračování diskuse k možnostem výkladu dané informace tak, aby bylo některé výše uvedené situace řešit s právní jistotou pro firmy.

Tato připomínka je zásadní.

7. k § 36a odst. 3 e (definice zaměstnanců, u nichž je nutné stanovovat základ daně v ceně obvyklé)

Požadujeme blíže definovat, v jakých transakcích se zaměstnanci budou považovat za osobu, u nichž je nutné stanovovat základ daně v ceně obvyklé.

Odůvodnění:

Široká definice transakcí, kdy by se zaměstnanci a jejich osoby blízké považovaly za osobu, u nichž je nutné stanovovat základ daně v ceně obvyklé, mohou potenciálně zasáhnout řadu (i nezamýšlených) oblastí a značně zvýšit finanční, ale i administrativní zátěž na straně firem. Mezi příklady lze uvést například závodní stravování, u kterého zaměstnavatel poskytuje alespoň z části ceny jídla příspěvek. I díky tomuto se nyní poměrně komplikovaná oblast zaměstnaneckých benefitů může stát ještě komplikovanější.

Tato připomínka je zásadní.

8. k § 42 odst. 8 (přechodné ustanovení v Čl. II č. 6)

Dle přechodného ustanovení se zpětně mění lhůta pro opravu základu daně u plnění, která byla poskytnuta v letech 2022-2024. V rámci nápravy této zpětné účinnosti navrhuje, aby se lhůta 7 let aplikovala až na **opravy základu daně těch plnění, jejichž původní plnění bylo uskutečněno po nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. po 1. 1. 2025.**

Tato připomínka je zásadní.

9. k § 73 odst. 3 (lhůta pro nárok na odpočet daně)

Nesouhlasíme se zkrácením lhůty pro možné uplatnění nároku na odpočet DPH v krajním případě jen na 2 roky.

Odůvodnění:

Stávající lhůtu v délce 3 let považujeme za adekvátní z hlediska přívětivého podnikatelského prostředí. Danou problematiku je mj. nutno vztáhnout k § 148 odst. 1 daňového řádu. Není důvod, proč by lhůta pro stanovení daně dle § 148 odst. 1 DŘ byla v délce 3 let, avšak lhůta pro uplatnění nároku na odpočet DPH jen 2 roky.

Tato připomínka je zásadní.

10. k § 74 odst. 6 (lhůta pro opravu odpočtu daně směrem nahoru)

Požadujeme, aby byla lhůta zvýšeného nároku na odpočet opravy základu daně směrem nahoru (vrubopis) shodná se lhůtou uvedenou v § 73 odst. 3, zkrácení lhůty postrádá logiku.

Tato připomínka je zásadní.

11. k §74a odst. 2 (lhůta pro opravu odpočtu daně u neuspokojené pohledávky)

Požadujeme prodloužit lhůtu pro opravu odpočtu daně u neuspokojené pohledávky v rozmezí 9-12 měsíců.

Odůvodnění:

Uvedená lhůta opravy navržená na 6 měsíců je z praktického hlediska uplatňování velmi krátká a uvítali bychom lhůtu delší v rozmezí 9-12 měsíců, která lépe odráží již opravdové problematické pohledávky, které již zřejmě nebudou vymoženy a u nichž již považujeme za uplatnitelné vrácení daně na vstupu.

Tato připomínka je zásadní.

12. k § 100 odst. 3 (evidence údajů o obchodním majetku pro účely daně z přidané hodnoty)

Požadujeme výslovné uvedení, že tato povinnost může být splněna řádným vedením účetnictví.

Odůvodnění:

Není zřejmá podstata tohoto ustanovení. Bude tak u plátců DPH, kteří vedou účetnictví, požadována další separátní evidence? Pokud by postačovalo řádně vedené účetnictví, požadujeme výslovné uvedení, že může být tato povinnost splněna řádným vedením účetnictví.

Tato připomínka je zásadní.

NAD RÁMEC UVEDENÉ NOVELY

13. k § 29 odst. 1 písm.j) (základ daně jako náležitost daňového dokladu)

Navrhujeme nové znění:

„§ 29

Náležitosti daňového dokladu

(1) *Daňový doklad musí obsahovat tyto údaje:*

.....

j) *základ daně, **tento základ daně se uvádí v české měně***“

Odůvodnění:

Z dosavadního znění zákona plyne povinnost vyčíslit v korunách pouze výši daně. V praxi dochází k situacím, kdy je vyčíslena v korunách pouze daň a dochází tak u příjemce plnění k nutnosti dopočítávání základu daně

do CZK dle směnných kurzů dodavatele. Proto bychom uvítali jako náležitost daňového dokladu mít v CZK nejen výši daně, ale i základ daně, a to s ohledem na nutnost uvádět tento údaj v kontrolním hlášení.

Tato připomínka je zásadní.

14. K § 71c odst. 2 písm. a) (osvobození od daně v rámci dovozu zboží cestujícím)

Navrhujeme nové znění:

„§ 71c

(2) Dovoz zboží cestujícím v případě, že se jedná o dovoz zahříváných tabákových výrobků, ostatních tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky podle zákona upravujícího spotřební daně, je v tuzemsku osvobozen od daně nejvýše v rozsahu

a) ~~100 g zahříváných tabákových výrobků~~ množství zahříváných tabákových výrobků, které obsahují 100 g náplně,

....“

Odůvodnění:

Změna základu daně u zahříváných tabákových výrobků z „hmotnosti tabáku“ na „hmotnost náplně“ v zákoně o spotřebních daních nebyla reflektována v zákoně o DPH a došlo tak k věcné změně, kdy limit pro dovoz z třetích zemí není stanoven jako hmotnost tabáku, resp. náplně, ale jako hmotnost celého výrobku, což efektivně znamená snížení limitu zhruba na třetinu a odpovídá šesti krabičkám zahříváného tabáku. To by mohlo způsobovat problémy zejména při kontrolách na letišti při návratu českých turistů z dovolené. Zvláště vezmeme-li v úvahu, že u cigaret platí limit 200 ks, tedy jeden kartón, a na letištích v duty free obchodech se tabákové výrobky prodávají po kartónech.

Tato připomínka je doporučující.